

Videon tekeminen

Editointivaiheessa videoryhmässä ei kannata olla kuin muutama hlö – näyttelijöitä voi ”lainata” myös muista ryhmistä. Jos kuvaat kouluajan ulkopuolella voi näyttelijöinä olla myös muita.

- aihe vapaa:
  - rakkaustarina
  - huumori
  - kauhu
  - opetus / informatiivinen
  - tms.

- 1. Muodostakaa ryhmät
- 2. Keksikää idea
- 3. Jäsentely
  - Miettikää toteustapa
  - Tehkää kunnan käsikirjoitus missä mietitte vaihe vaiheelta
    - mitä videossa tapahtuu
    - mitä kussakin kohtauksessa tapahtuu
    - kuvakulmat
    - missä ympäristössä
    - lavasteet/rekvisiitta/puvustus
    - tarvittavat välineet valot, kamerajalka yms.
- 4. Jakakaa roolit jos kuvaatte videokameralla ja/tai valmistelkaa kuvattavat hahmot
- 5. Kuvataan
- 6. Editoidaan ja koostetaan video

Videon rakenne

- Lyhyt, rajattu kokonaisuus (max. 10 min)
- Eri elementtejä: toimintaa, stillkuvia, spiikkejä, kuvituskuvaa...
- Alku - keskikohta - loppu
- Kiinnostuksen herättäminen - asian käsittely - ratkaisu, huippukohta
- Kiinnostavat asiat alkuun, elämykselliset loppuun (katsojan kiinnostuksen herättäminen)
- Jokaisella kuvalla on merkitystä.
- Tarina tai juoni
- Voi sisältää videokuvan lisäksi erilaisia mediaelementtejä

Mediaelementit

Video voi sisältää:

- Liikkuvaa kuvaa
- Tekstiä
- Still-kuvia
- Grafiikkaa
- Jälkiäänitettyä puhetta
- Musiikkia
- Animaatiota

Musiikki, äänet ja puhe voivat yhdistää leikattuja kuvia, jolloin saadaan jatkuvuuden tuntu.

Mediaelementtien valinta

Kenelle, mitä, miksi -> miten?

- Mikä mediaelementeistä (teksti, kuva, ääni, video) soveltuu parhaiten halutun asian ilmaisemiseen?
- Mitkä ovat kunkin median ominaispiirteet?
- Käytössä olevat resurssit (ääni työläämpi kuin teksti, video työläämpi kuin ääni).

Sisällöntuotannon vaiheet

1. Suunnittelu

- aiheen valinta, idea
- esitiedon hankkiminen ja aiheeseen tutustuminen
- lähtökohtien ja tavoitteiden määrittely
- aiheen rajaus
- synopsis eli tiivistelmä toteutusideasta

2. Käsikirjoittaminen

- tiedonhankinta jatkuu
- kuvauskäsikirjoitus

3. Materiaalin keruu ja editointi

- toteutus käsikirjoituksen mukaan
- aineiston keruu: kuvaukset, äänitykset, tekstien teko, kuvat
- aineiston purku ja editointi

4. Julkaisu

- aineisto kootaan yhteen
- julkaiseminen

Suunnittelu

- Ensin suunnittelu ja käsikirjoittaminen, vasta sen jälkeen varsinainen toteutus!
- Suunnitteluun käytetty aika ja resurssit näkyvät lopputuloksessa.
- Säästy huomattavasti aikaa materiaalin keruussa ja editoinnissa.

Käsikirjoittaminen

- Käsikirjoitus = koko juttu paperilla
- Kuvauskäsikirjoitus voi olla vielä suuripiirteinen (suunnitelma).
- Kuvauksen ei tarvitse mennä siinä järjestyksessä missä haluaa asioiden olevan jutussa!
- Jos tapahtuma on helposti toistettavissa, niin kannattaa ottaa useita otoksia.
- Nauhakäsikirjoitukseen on sekuntien tarkkuudella merkitty ne kohdat nauhalta, joita jutussa aiotaan käyttää.

Kuvakäsikirjoitus, storyboard

- Kuvallinen tai kirjallinen selvitys siitä, millaisin kuvin elokuva aiotaan kertoa.
- Kirjallisessa muodossa kerrotaan yleensä kuvakoko, kuvassa esiintyvät roolihenkilöt, kuvan kesto ja kuvan tapahtumat lyhyesti.
- Kuvallisessa muodossa eli storyboardina elokuvan kuvat esitetään sarjakuvamaisesti piirrettynä niin, että myös kuvassa tapahtuva liike on jotenkin visualisoitu.

Kuvaaminen

- Kamera suoraan ja vakaaksi
  - Kamerajalka!
- Tarkka kuva
  - Autofokus vs. manuaali
- Riittävä valo (enemmän kuin luulisi)
  - Älä kuvaa vastavaloon, jollet käytä tehokeinona.
- Valkotasapaino (luonnolliset värit)
- Äänen laatu
  - Erillinen mikrofoni!
- Häntää molempiin päihin otosta
  - Helpottaa editoimista.

- Kuvakoot, kuvakulmat, rajaaminen ja sommittelu, kameran liikkeet...

Kuvakoot

- Yleiskuva YK (tapahtumapaikka, henkilö pienenä)
- Laaja kokokuva LKK (reilusti tilaa henkilön ympärillä)
- Kokokuva KK (henkilö näkyy kokonaisuudessa kuvassa)
- Laaja puolikuva LPK (henkilö rajattu esimerkiksi polvista)
- Puolikuva PK (henkilö rajattu vyötäröstä)
- Puolilähikuva PLK (henkilö rajattu hartioiden alapuolelta)
- Lähikuva LK (henkilön kasvot)
- Erikoislähikuva ELK (jokin yksityiskohta)

Kuvakoon valinta

- Miten kuvakoko tulisi valita?
  - Haastateltava usein lähikuvassa tai puolilähikuvassa.
  - Mitä tärkeämpi asia, sitä tiiviimpi kuva.
  - Mitä kauemmas mennään, sitä etäisemmäksi jää myös käsiteltävä asia.
  - Isossa kuvassa näkyy paljon asiaa.
  - Lähikuvat ja erikoislähikuvat tunneilmaisun keinoja.
- Nyrkkisääntö kuvakoosta toiseen leikatessa: vähintään kahden kuvakoon muutos.
- Tärkeintä että perustelee valinnat!

Kuvakokojen vaihtelut

- Käytä kuvakokoja ja kuvakulmia vaihtelevasti.
  - Voit luoda visuaalisuutta, rytmiä ja tunnelmaa ohjelmaan.
- Haastatteluissa kuvaaja vaihtaa kuvakokoa haastattelijan kysymyksen kohdalla, ei vastauksen aikana.
- Etenevä tapa:
  - tiivistä kuvasta laajaan kuvaan
  - laajasta kuvasta tiiviiseen
- Vastakohtainen tapa:
  - laaja-tiivis-laaja-tiivis
- Toistuva tapa:
  - luodaan oma mekaniikka ja rytmi

Sommittelu ja rajaus

- Taustan valinta: värit, kuviointi, materiaalit
- Taustan ja kohteen välinen kontrasti
- Kohteen ja kameran liikkeen huomioiminen:
  - Katseen tai liikkeen suuntaan tilaa.

- Etäisyys henkilöstä voi kuvata myös suhdetta:
  - kuva lähellä = henkilökohtainen, lämmin
  - kuva kaukana = yleinen, kaikille osoitettu, kylmä
- Älä katkaise kaulan tai nivelten kohdalta. Lähikuvassa voi katkaista kuitenkin esim. hiuksista/otsasta.
- [Kultainen leikkaus](#) = kohteen paikka kuvassa
- Tilaa katseelle ja liikkeelle.
- Digitekniikka mahdollistaa kikkailun ja uudenlaiset kerrontatavat.

Kuvakulmat

- Lintuperspektiivi
- Ylhäältä päin kuvattu
- Silmien tasolla
- Alhaalta päin kuvattu
- Vinko kulmakulma
- Henkilön silmin

Etenkin ihmisten kuvaamisessa kuvakulman valinnalla vaikutetaan kohteen arvovaltaan: alaviistosta kuvattu henkilö vaikuttaa kookkaalta ja arvokkaalta, kun taas yläviisto kuvakulma pienentää ja vähättelee kohdetta.

Kameran liikkeet

- Käytä kamerajalkaa!
- [Panorointi](#)
  - Panoroinnissa kamera pysyy paikallaan, mutta kääntyy vaakatasossa (sivusuunnassa) akselinsa ympäri. Tavallisesti panoroinnilla seurataan liikkuvaa kohdetta.
- [Tiltaus](#)
  - Kamera pysyy paikallaan, mutta liikkuu pystysuunnassa alhaalta ylös tai ylhäältä alas.
- [Kamera-ajo ja raideajo](#)
  - Jalustaan kiinnitettyä kameraa siirretään tasaisesti, samalla kohde pidetään kuvarajauksen sisällä. Kamera-ajossa kohde pysyy paikallaan, raideajossa sekä kohde että kamera liikkuvat.
- Liikkeen aloitus ja lopetus aina paikaltaan (rauhallisempi vaikutelma ja helpompi leikata).
- Vältä zoomia (luonnoton, käytä mieluummin kuvakoon muutosta, jos mahdollista).

Haastattelu

- Selkeät valmiiksi mietityt kysymykset.
- Yksi asia yhdessä kysymyksessä.
- Ei liikaa kysymyksiä.
- Vältä kyllä/ei -kysymyksiä.

- Esitä kysymykset siten, että niitä voidaan mahdollisesti leikata pois.
- Anna haastateltavan puhua, älä puhu päälle.
- Houkuttele haastateltava puhumaan -> helppo leikata, jos haastateltavan vastaukset ovat ymmärrettävissä ilman kysymyksiä.
- Älä johdattele, vaan anna haastateltavan kertoa oma näkemyksensä.
- Tee tarvittaessa lisäkysymyksiä.

Spiikki

- Selventää, tiivistää, vetää yhteen, laajentaa, vie eteenpäin, sitoo yhteen kohtauksia...
- Hyvä spiikki:
  - puhuttua kieltä,
  - konkreettista kieltä,
  - selkeä ja yksinkertainen,
  - mielenkiintoisia faktoja,
  - ei kerro täysin samaa mitä kuva.

Kuvakerronta

- Kuvituskuvalla väritetään, elävöitetään, havainnollistetaan.
- Kuvituskuvalla voidaan kertoa omaa tarinaa tai se voi olla juttua tukevaa.
- Kuvallisesti vaihteleva juttu etenee ja on kiinnostava.
- Älä käytä kuvia pelkästään välikuvina paikkaamaan editointijälkiä.

Video verkossa

- Videon katselu verkossa on erilaista kuin TV:n katselu (koko, tila, käyttötottumukset...).
- Kesto mieluummin minuuteissa kuin tunneissa.
- Hitaat ja vakaat kameran liikkeet.
- Lähikuvat ja selkeät hahmot toimivat.
- Vaatii riittävän valaistuksen ja kontrastin.
- Vaatii resursseja.

Oikeudet ja velvollisuudet

- Julkisella paikalla kuvaaminen:
  - Julkisella paikalla tapahtuvaa toimintaa on yleensä lupa selostaa ja kuvata ilman asianosaisten suostumusta.
  - Julkistakin aineistoa julkaistaessa pitää ottaa huomioon yksityiselämän suoja.
  - Henkilökuvien julkaisemisessa on noudatettava huolellisuutta. Kuvaa ei pidä käyttää harhaanjohtavasti eikä loukkaavassa yhteydessä.
  - Kaikki julkinen ei välttämättä ole julkaistavissa. Erityistä varovaisuutta on noudatettava, kun käsitellään alaikäisiä koskevia asioita.
- Musiikin ja valokuvien käyttö

- Sitaatioikeus
- Verkkovideo voidaan tulkita julkiseksi esittämiseksi tai välittämiseksi.
- Tekijänoikeuslaki ei erottele suljettua ja avointa tietoverkkoa.